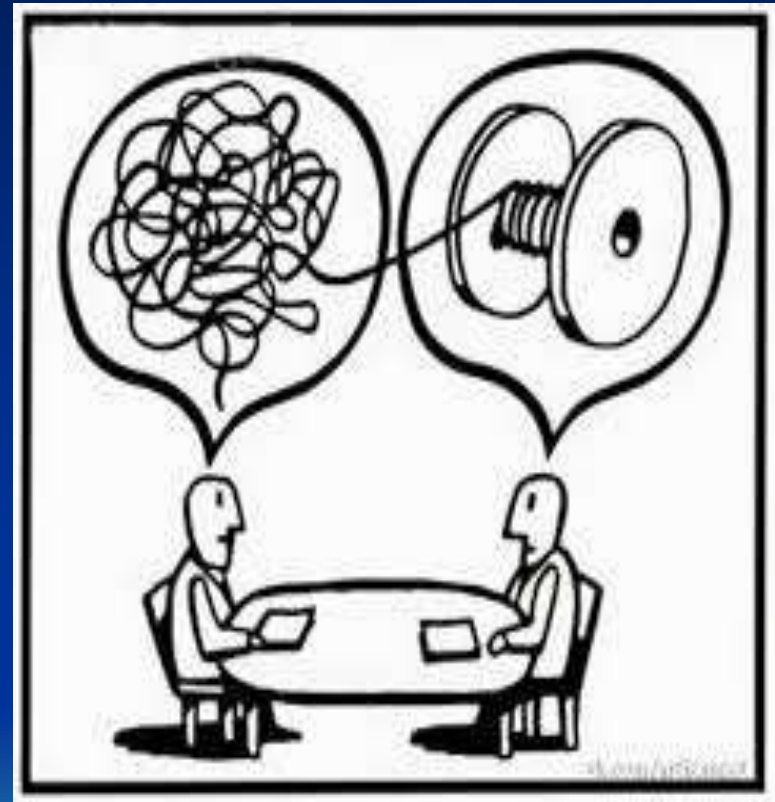

Психологічне консультування

- **Консультування** – це специфічний вид практичної роботи психолога, що характеризується особливими формальними і змістовими ознаками. Розгляд цих ознак почнемо з визначення самого поняття „психологічне консультування”. Це поняття є чи не найбільш вживаним в літературі, присвяченій питанням психологічної допомоги і, на перший погляд, видається цілком чітким і зрозумілим. Проте в його трактуванні різними авторами існують певні розбіжності.

- **Основна мета психологічного консультування - це надання психологічної допомоги, тобто розмова з психологом повинна допомогти людині у вирішенні її проблем і налагодженні міжособистісних стосунків з оточуючими.**

Принципи психологічного консультування

- **1) Принцип добровільності** означає, що психологічне консультування проводиться за бажанням самого клієнта. Тобто, клієнт сам звертається до психолога, оскільки суб'єктивно відчуває труднощі у своєму житті, сам хоче допомоги і шукає її; він мотивований до прийняття психологічної допомоги і вірить, що йому в цьому допоможе психолог.
- **2) Принцип доброзичливого і безоцінкового ставлення до клієнта** означає виявлення теплоти й поваги, уміння прийняти клієнта таким, яким він є, не оцінюючи і не засуджуючи його норми і цінності, стиль життя, поведінку.
- **3) Принцип забезпечення конфіденційності зустрічі** означає, що психолог зберігає у таємниці все, що стосується клієнта, його особистих проблем і життєвих обставин (за винятком випадків, коли йдеться про загрозу за життя і здоров'я клієнта чи інших людей, про що психолог має повідомити відповідні установи і про що клієнт попереджає на початку роботи).
- **4) Принцип професійної мотивованості** консультанта означає, що він захищає інтереси клієнта, а не інших осіб чи організації, не бере він жодного з учасників конфлікту, уникає опосередкованого ставлення.
- **5) Принцип відмови психолога від порад і рецептів**, оскільки він не може брати на себе відповідальність клієнта за те, що з ним відбувається, спонукаючи його до активності в аналізі проблеми, у пошуку виходу з кризи.
- **6) Принцип розмежування особистих та професійних стосунків**, для консультанта дуже важливо не вступати з клієнтом у будь-які стосунки. Цей принцип означає, що психологові слід уникати як встановлення дружніх взаємин із клієнтом, так і надання психологічної допомоги своїм друзям чи родичам.
- **7) Включення клієнта у процес консультування.** Для того, щоб консультування було ефективним, клієнт має відчути себе максимально включеним у бесіду, яскраво та емоційно переживати все те, що обговорюється консультантом.

Проблематика психоконсультативної допомоги

- 1. Психічний (та духовний) розвиток дитини
- Спеціальними проблемами тут є: психологічна допомога дитині у подоланні Едіпового комплексу, задоволення емоційних запитів у набутті особистісної ідентичності в процесах культурного, етнічного та етичного самовизначення; психологічна допомога в уникненні емоційних травм при усвідомленні невідворотності смерті або у випадку справжньої втрати батьків та близьких родичів: сприяння у виробленні стійких ціннісних та моральних норм, особливо в критичний період розвитку та ін.

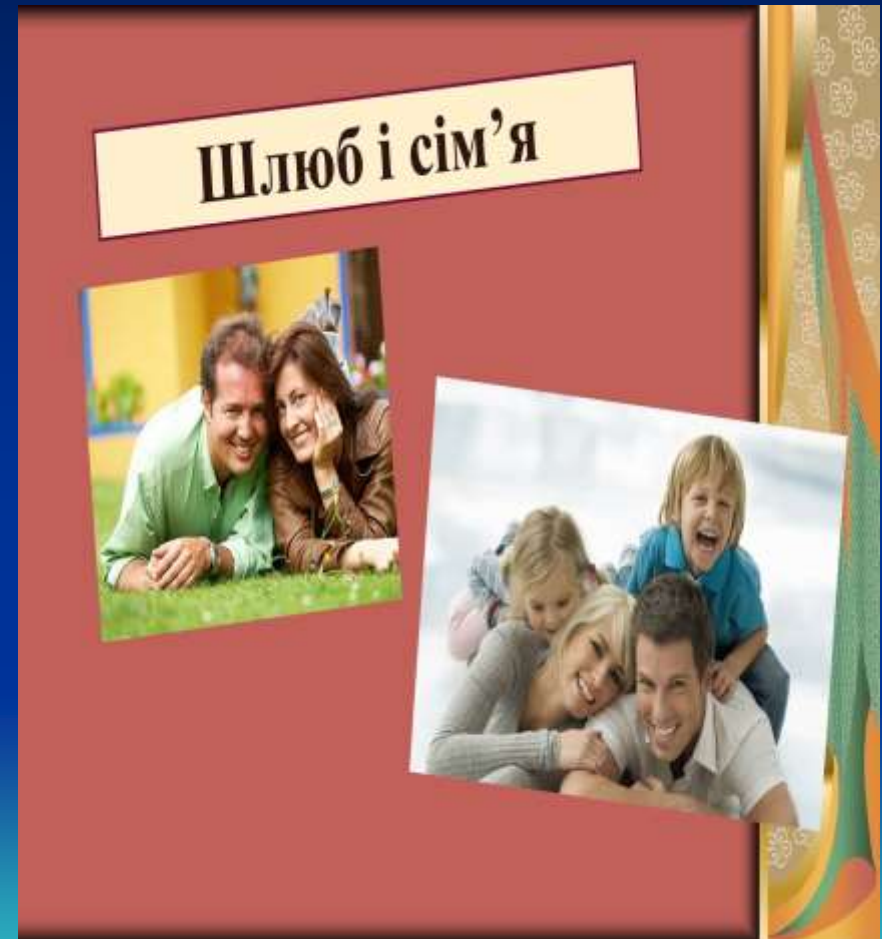
Проблематика психоконсультативної допомоги

- **2. Екзистенційні та особистісні проблеми підлітка**
- Головний напрямок роботи в цій галузі - допомога у подоланні кризи психологічного відокремлення від батьків та ідентифікація підлітка з іншими значними для нього особами. Насправді психолог-консультант стикається тут з усім можливим спектром проблем підліткового віку - почуттям неповноцінності, усвідомленням обмежених можливостей батьків, сексуальними проблемами, боротьбою за особистий та соціальний статус, процесами трансформації інфантильної релігійної свідомості та ін.

Проблематика психоконсультативної допомоги

- **3. Шлюб та сім'я**
- Інститут подружнього життя лишається однією з найнасичених сфер діяльності психологів-консультантів та сімейних психологів. Подружні та батьківські конфлікти, сімейні кризи, стосунки в родині - звичні проблеми в цій галузі. Традиційні вже 50 % розлучень у перших шлюбах на додачу до звичних проблем дошлюбного консультування, звичайної сімейної та подружньої психотерапії за останні десятиліття висувають на одне з найважливіших місць також проблематику психологічної допомоги розлученим, незаміжнім та неодруженим, так само як і консультування та психологічну підтримку під час укладання нових шлюбів. Причому в США та деяких інших країнах, наприклад, до цього додаються психологічні проблеми під час укладання шлюбів між особами різних конфесій.

Проблематика психоконсультативної допомоги

- 4. Проблематика психічного та особистісного здоров'я
- Традиційна превентивна та поточна допомога у випадках психічних та соматичних захворювань, душевних та духовних страждань, пов'язаних із розладами настрою, алкоголізмом, наркоманією, життєвими стресами, конфліктами, граничними станами та ін.

Проблематика психоконсультативної допомоги

- 5. Допомога помираючому та психотерапія непоправного лиха
- Окремою та глибоко розробленою галуззю психологічного консультування є така важлива й майже повністю відсутня у нашій країні сфера діяльності, як психологічна допомога помираючому та психотерапія непоправного лиха. В американській психотерапії лише за останні кілька років можна нарахувати більш ніж 700 праць, що висвітлюють цю, одну з найскладніших проблем психологічного консультування.

Проблематика психоконсультативної допомоги

- **6. Проблеми похилого віку**
- Вироблення адекватного йому світосприйняття, задоволення емоційних запитів літніх людей, відгук на виникаючі релігійні проблеми, регулярний патронаж та консультування в організації відповідного стилю й способу життя - усе це звичайне коло турбот психологічної опіки на Заході. Будемо сподіватися, що колись воно буде й у нас.

Проблематика психоконсультативної допомоги

- 7. Місця ув'язнення, лікарні, казарми, студентські містечка
- Давно вже освоєні галузі психоконсультативної роботи, де проблеми особистості, спілкування, психічного стану, а також духовності є не лише звичні, наскільки й такі, що вимагають постійних зусиль у цій галузі.

Проблематика психоконсультативної допомоги

- 8. Психологічна допомога та підтримка у кризових ситуаціях
- Це консультування рідних та близьких у випадках несподіваної смерті, спроби суїциду, зґвалтування, зради, втрати коханої людини, роботи та ін.

Проблематика психоконсультативної допомоги

- 9. Шкільне консультування
- Що охоплює проблеми стосунків учителя та учня, учнів між собою, питання стосунків із батьками, шкільної успішності, розвиток здібностей, відхилення у поведінці та ін.

Проблематика психоконсультативної допомоги

- **10. Професійне консультування**
- Що містить у собі як звичайне орієнтування в обиранні тієї чи іншої професії, так і приватні питання: як скласти резюме, як і де отримати іншу професію, де знайти роботу за своїми можливостями та ін.

Проблематика психоконсультативної допомоги

- 11. Психологічна допомога
- Що стосується крос-культурної проблематики: бар'єри в адаптації, подолання етнічних забобонів та стереотипів в емігрантів, нарешті, самотійна проблема підготовки консультантів для роботи з етнічними меншинами, що виключає небезпеку ставлення професіонала до клієнта не як до особи, а як до представника етносу або раси.

Проблематика психоконсультативної допомоги

- **12. Управлінське консультування**
- (Консультування в організаціях) започатковане у 70-ті роки, і по нині цей вид суспільно-психологічної допомоги має широкий спектр можливостей, що містять: допомогу в прийнятті управлінських рішень, тренінг комунікативних умінь, відстежування та розв'язання конфліктів, робота з персоналом та ін.

